

NAVODILO PACIENTOM

ARTROGRAFIJA (slikanje sklepa s kontrastnim sredstvom, ki je lahko rentgensko, z računalniško tomografijo ali z magnetno resonanco)

Spoštovani!

Pripravljate se na eno od preiskav, ki jih izvajamo na Kliničnem inštitutu za radiologijo. Prosimo vas, da pričujoče navodilo skrbno preberete že pred prihodom na naš inštitut. Ob prihodu in pred posegom se bo z vami pogovoril zdravnik radiolog, ki bo poseg opravil. Odgovoril bo na vaša vprašanja. Prosimo, da skrbno odgovorite na vprašalnik, ki je na koncu teh navodil.

PRIPRAVA NA PREISKAVO

Posebna priprava na preiskavo ni potrebna.

OPIS PREISKAVE

Z artrografijo prikažemo bolezenske spremembe v sklepu. Z običajnim slikanjem je možen le delni anatomski prikaz tkiva sklepa, praviloma samo kosti. Preostali deli sklepa, kot so hrustanec, vezi, sklepna ovojnica in meniskusi niso jasno prikazani. Z vbrizganjem kontrastnega sredstva v sklep postanejo te strukture na sliki vidne. Tako je možna boljša diagnoza bolezni, kar je osnova uspešnega zdravljenja. Kožo na mestu nameravanega vboda najprej razkužimo. Pred vbodom damo na mestu vboda sredstvo proti bolečinam (lokalni anestetik). Nato zbodemo (lahko pod kontrolo rentgenskih žarkov, za natančnejši vbod) v sklep ter skozi iglo vbrizgamo kontrastno sredstvo (kontrastno sredstvo na osnovi joda in/ali zrak za rentgensko ter računalniško tomografskoartrografijo ter paramagnetno (gadolinijevo) kontrastno sredstvo za magnetno resonančno artrografijo). Količina kontrastnega sredstva je odvisna od velikosti sklepa (nekaj mililitrov za manjše sklepe, 30 ml za veliki sklep). Po gibih sklepa (okončino, ki jo pregledujemo, v sklepu premikate sami oz. zdravstveno osebje) se kontrastno sredstvo v sklepu enakomerno razporedi. Temu sledi slikanje sklepa, ki je lahko rentgensko, z računalniško tomografijo ali magnetno resonanco. Kontrastno sredstvo se izloči iz telesa skozi ledvice, z urinom.

TVEGANJA PREISKAVE

Kljub skrbni izvedbi ne moremo nikoli povsem izključiti tveganja in zagotoviti uspešnosti preiskave. Na možne zaplete pa smo zdravniki in drugo osebje pripravljene in usposobljene, da ob njihovem pojavu ustrezno ukrepamo. Možni zapleti so:

- preobčutljivostna (alergična) reakcija na lokalni anestetik ali na kontrastno sredstvo
- občutek napetosti v sklepu
- bolečine v sklepu
- krvavitev na mestu vboda z iglo
- neželjeno vbrizganje kontrastnega sredstva v druga tkiva, izven sklepa
- vnetje sklepa.

Vsi naštetih zapleti imajo lahko tudi resne posledice: lahko močno okvarijo ali popolnoma onеспособijo prizadeti sklep oz. okončino. Alergija, ki je sicer redek zaplet, pa je lahko tudi smrtno nevarna.

RAVNANJE PO PREISKAVI

Po opravljeni preiskavi, ko ni prišlo do zapletov, lahko bolnik nadaljuje z običajno aktivnostjo, potrebna ni nikakršna posebna obravnava. Če bi opazili, da iz vbodne rane krvavite, da na vbodnem mestu čutite nabrekanje tkiva, če bi se slabo počutili ali imeli stopnjujoče se bolečine, če bi začutili, da vas v prizadeti okončini mravljinči, da postaja hladna ali bi opazili, da se spreminja barva kože celotne okončine TAKOJ pokličite medicinsko sestro ali zdravnika na oddelku. Bolečina praviloma izgine v nekaj urah po preiskavi, redko traja do 24 ur. Bolečina se lahko lajša z običajnimi protibolečinskimi zdravili v predpisanih dozah. Pijte več tekočine (bolniki, ki morajo paziti na količino vnosa tekočin, ne smejo prekoračiti priporočene dnevne količine oz. se morajo o tem posvetovati z lečečim zdravnikom), da se prejeta kontrastno sredstvo čim prej in lažje izplavi iz telesa.

Pri podkožni krvavitvi ali neželnem vbrizganju kontrastnega sredstva mimo sklepa se za lajšanje uporabljajo obkladki. Kontrastno sredstvo telo sčasoma samo odstrani in ta zaplet običajno ne zahteva nobenega zdravljenja. V zelo redkih primerih je ob krvavitvi ali napačnem vbrizganju kontrastnega sredstva potrebno kirurško posredovanje - operacija.

Če med preiskavo ali takoj po njej opazite neobičajne znake, zdravniku, ki poseg opravlja, to takoj povejte. V primeru poznejših (zgoraj naštetih) zapletov, ko ste rentgenski oddelek že zapustili, se obrnite na lečečega ali osebnega zdravnika.

Priimek in ime pacienta	KZZ številka	Teža	Višina	Datum rojstva

- Ali ste že kdaj opravili podobno preiskavo? DA NE

Če ste odgovorili z DA, katero preiskavo in kdaj: _____

- Ali ste imeli po aplikaciji kontrasta kakšne alergije? DA NE

- Ali so se med ali po preiskavi pojavili kakšni zapleti (izpuščaj, praskanje v grlu, srbečica, oteklina obraza, težave s srcem ali dihanjem)? DA NE

- Imate znano alergijo na jod ali alergije na druga zdravila? DA NE

Če ste odgovorili z DA, katera zdravila: _____

- Imate težave z žlezo ščitnico (imate povečano ščitnico, Graves-ovo bolezen, se trenutno zdravite z radiojodom ali načrtujete radioizotopsko slikanje ščitnice čez manj kot dva meseca)? DA NE

- Imate astmo? DA NE

- Imate sladkorno bolezen? DA NE

- Ali jemljete katero od naštetih zdravil (prosimo obkrožite):

Aglurab – Avandamed – Glucophage – Hydralazin – Gluformin – Cyclosporin – Metformin – Cisplatin – Siofor – Glucovance

- Se zdravite ali ste se zdravili zaradi bolezn ledvic? DA NE
- Ste noseči ali nameravate zanositi, zadnja menstruacija? DA NE
- Dojite ali nameravate dojiti? DA NE

- Ali imate katero od naštetih bolezn (prosimo obkrožite):

miastenija gravis - srpastocelična anemija - feokromocitom - multipli mielom

S podpisom soglašam, da sem podrobno seznanjen s potekom preiskave in na njeno izvedbo tudi pristajam.

Kraj, datum in ura:		
Podpis pacienta:	Podpis zdravnika radiologa:	Podpis staršev / zakonitega zastopnika: